

คำนำ

การทำนาในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนในการทำการเกษตรที่สูงขึ้น ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของเกษตรกรโดยตรง อีกทั้งยังส่งผลโดยอ้อมต่อต้นทุนทางสังคม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของเกษตรกร และสิ่งแวดล้อม ซึ่งในพื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลกมีพื้นที่มากถึง 2,498,776 ไร่ มีการใช้ปัจจัยการผลิตต่างๆ จะส่งผลต่อปริมาณต้นทุนการผลิตของเกษตรกรที่สูงตามไปด้วย และในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่การบริหารปกครองโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ได้มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น มีภาคการเกษตรแบบยั่งยืน กอปรกับการดำเนินงานวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อหาแนวทางการลดต้นทุนจากปัจจัยการผลิตเพื่อนำผลจากการลดต้นทุนไปเป็นรายได้ทดแทน ซึ่งพบว่า การดำเนินงานวิจัยร่วมกับเกษตรกรที่ทำนาและหน่วยงานในพื้นที่สามารถได้แนวทางการลดต้นทุนโดยการลดการใช้ปัจจัยด้านสารเคมี เมื่อนำมูลค่าต้นทุนจากการลดการใช้ปัจจัยดังกล่าวจะสามารถนำไปทดแทนรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นได้

รัชฎาภรณ์ พัฒนะ
มิถุนายน 2561